

PRACOVNÝ LIST 3

Meno: _____ Dátum: _____ Ročník: 7. (ISCED 2)

Pomôcky: kadička, teplomer, vreckovky, skúmavka, stojan na skúmavky

Chemikálie: kyselina chlorovodíková (HCl), kyselina octová (CH₃COOH), zinok (Zn), hydrogénuhličitán sodný – sóda bikarbóna (NaHCO₃)

Skôr ako začneme...

- ✓ Pozorujte vlastnosti látok, ktoré ste dostali a svoje pozorovania si zapíšte do nasledujúcich riadkov.

Kyselina chlorovodíková (HCl)

- a) Farba: _____
b) Skupenstvo: _____
c) Zápach: _____

Kyselina octová (CH₃COOH)

- a) Farba: _____
b) Skupenstvo: _____
c) Zápach: _____

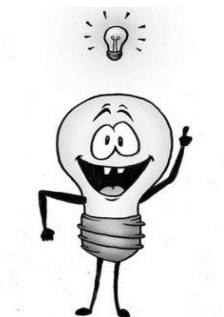
Zinok (Zn)

- a) Farba: _____
b) Skupenstvo: _____
c) Zápach: _____

Sóda bikarbóna (NaHCO₃)

- a) Farba: _____
b) Skupenstvo: _____
c) Zápach: _____

Je dobré vedieť, že...

...*exotermické reakcie* sú také chemické reakcie, pri ktorých sa teplo uvoľňuje do okolia, čiže teplota na teplomere sa *zvyšuje* (rozdiel teplôt T_1 a T_2 má znamienko mínus).

...*endotermické reakcie* sú také chemické reakcie, pri ktorých sa teplo z okolia *spotrebúva*, čiže teplota na teplomere klesá (rozdiel teplôt T_1 a T_2 má znamienko plus).

Predpokladám, že...

- ✓ Napíšte, čo budete očakávať, že sa stane s teplotou (bude klesať alebo stúpať, prípadne sa nestane nič) po rozpustení látok vo vode – do prázdnych riadkov napíšte názov látky a svoje očakávania:

...ak do kyseliny chlorovodíkovej pridáme zinok, teplota _____. Svoje tvrdenie odôvodňujem tým, že _____.

...ak do kyseliny octovej pridáme sódu bikarbónu teplota _____. Svoje tvrdenie odôvodňujem tým, že _____.

Pracovný postup

- ✓ Uskutočnite pokus podľa predpokladu, ktorý ste uviedli a pracovný postup si zapíšte do prázdnych riadkov. Nezabudnite si výsledky zaznamenávať do tabuľky nižšie.

Tabuľka č. 1

	Teplota kyseliny pred pokusom T_1	Teplota zmesi po pokuse T_2	Rozdiel teplôt $T_1 - T_2$	Celkový výsledok teploty (stúpila/klesla)
HCl + Zn				
CH ₃ COOH + NaHCO ₃				

Zhrnutie výsledkov

- ✓ Pokúste sa sformulovať v rámci skupiny, na čo ste počas pokusu prišli. Čo sa stalo pri jednotlivých reakciách? Ktoré reakcie boli exotermické? Ktoré boli endotermické?

A čo sa stane ak zmeníme podmienky?

- ✓ Skúste sa zamyslieť v skupinke a napísať, čo sa stane s teplotou v reakciách, ak zmeníme podmienky.
- ✓ Pokúste sa navrhnúť ako by ste mohli získať viac uvoľneného tepla alebo viac tepla spotrebovať. Dá sa to vôbec? Napíšte, ktoré podmienky by ste zmenili a zapíšte si ich.

Predpokladám, že...

- ✓ Napíšte, čo očakávate, že sa stane s teplotou ak zmeníte nejakú podmienku reakcie. Ako by ste získali alebo spotrebovali viac tepla?

Ak do reakcie $\text{HCl} + \text{Zn}$ _____
očakávam, že teplota viac _____ oproti predchádzajúcemu pokusu.
Zdôvodňujem to tým, že _____.

Ak do reakcie $\text{CH}_3\text{COOH} + \text{NaHCO}_3$ _____
očakávam, že teplota viac _____ oproti predchádzajúcemu pokusu.
Zdôvodňujem to tým, že _____.

Pracovný postup

- ✓ Zapíšte si ako budete postupovať pri overovaní svojho predpokladu. (Nezabudnite merať teplotu pred pokusom a po pokuse.)

Tabuľka č.2

- ✓ Vytvorte tabuľku a zapíšte si namerané hodnoty. (Nezabudnite do tabuľky zahrnúť aj podmienku, ktorú ste zmenili).

Výsledky pokusu a pozorovania

-
-
-

Diskusia

- Tabuľka č. 3**

Tabuľka č. 3

[illegible]

Záver

- ✓ Pokúste sa sformulovať záver z dnešnej hodiny. Čo sa dialo pri jednotlivých reakciách? Na čo ste prišli? Čo ste sa naučili?
